

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

VIJEĆE

Zaključci Vijeća o participativnom upravljanju kulturnom baštinom

(2014/C 463/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

1. Zaključke Vijeća od 26. studenoga 2012. o upravljanju u području kulture ⁽¹⁾ u kojima je naglašeno koliko je važno upravljanje u području kulture učiniti otvorenijim, participativnim, učinkovitim i dosljednim i u kojima su države članice pozvane na promicanje participativnog pristupa oblikovanju politika u području kulture;
2. Zaključke Vijeća od 21. svibnja 2014. o kulturnom nasljeđu kao strateškom resursu za održivu Europu ⁽²⁾ u kojima je prepoznata važnost kulturne baštine za međusektorske politike te njezina posebna uloga u ostvarenju ciljeva strategije Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast i u kojima su države članice pozvane na promicanje dugoročnih modela politike nasljeđa koji su utemeljeni na činjenicama te koje pokreću društvo i građani;

POZDRAVLJAJUĆI:

3. komunikaciju Komisije „Ususret cjelovitom pristupu kulturnoj baštini u Europi” u kojoj je prepoznato da je kulturna baština zajednički resurs i zajedničko dobro, a briga za nju stoga zajednička odgovornost ⁽³⁾;

UZIMAJUĆI U OBZIR:

4. veće prepoznavanje, na međunarodnoj razini, pristupa za poticanje održivog razvoja koji je usmjeren na ljude i utemeljen na kulturi te važnost transparentnih, participativnih i na informacijama utemeljenih sustava upravljanja u kulturi kako bi se zadovoljile potrebe svih članova društva ⁽⁴⁾;
5. veće prepoznavanje, na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, socijalne dimenzije kulturne baštine i važnosti aktiviranja sinergija među različitim dionicima kako bi se kulturna baština zaštitila, razvila i prenijela budućim naraštajima ⁽⁵⁾;
6. usvajanje pristupa kulturnoj baštini u više programa EU-a koji je lokalno ukorijenjen i usmjeren na ljude, među ostalim u programu za istraživanja Obzor 2020. te pristupa lokalnom razvoju koji predvodi lokalna zajednica, uz potporu europskih strukturnih i investicijskih fondova. Taj je pristup prepoznat i u zajedničkoj inicijativi planiranja „Kulturno nasljeđe i globalne promjene: novi izazov za Europu”;
7. usvajanje participativnih pristupa u inicijativama EU-a „Europske prijestolnice kulture” i „Oznaka kulturne baštine” ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ SL C 393, 19.12.2012., str. 8.

⁽²⁾ SL C 183, 14.6.2014., str. 36.

⁽³⁾ Dok. 12150/14.

⁽⁴⁾ Konferencija UN-a „Budućnost kakvu želimo” (Rio de Janeiro, lipanj 2012.); kongres Unescoa „Stavljanje kulture u središte politika održivog razvoja” (Hangzhou, svibanj 2013.); forum Unescoa „Kultura, kreativnost i održivi razvoj. Istraživanja, inovacije, prilike” (Firenca, listopad 2014.).

⁽⁵⁾ Okvirna konvencija Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo (Konvencija iz Faraa, 2005.).

⁽⁶⁾ SL L 132, 3.5.2014., str. 1. i SL L 303, 22.11.2011., str. 1.

PREPOZNAJUĆI DA participativno upravljanje kulturnom baštinom ⁽¹⁾:

8. nudi prilike za poticanje demokratskog sudjelovanja, održivosti i socijalne kohezije te prilike za suočavanje sa socijalnim, političkim i demografskim izazovima današnjice;
9. traži aktivno uključivanje relevantnih dionika u okvir javnog djelovanja, to jest javnih vlasti i tijela, privatnih aktera, organizacija civilnog društva, nevladinih organizacija, volonterskog sektora te zainteresiranih osoba, u odlučivanje, planiranje, provedbu, praćenje i ocjenjivanje politika i programa kulturne baštine kako bi se povećale odgovornost i transparentnost ulaganja javnih sredstava te izgradilo povjerenje javnosti u političke odluke;
10. doprinosi povećanju svijesti o vrijednostima kulturne baštine kao zajedničkog resursa, čime se smanjuje rizik od zlouporabe, a povećavaju socijalne i gospodarske koristi;
11. podržava suvremene kulturne, umjetničke i kreativne radove koji su čvrsto povezani s identitetom i vrijednostima te se često temelje na tradicionalnim znanjima i vještinama te nematerijalnoj baštini ljudi, zbog čega bi mogli predstavljati kulturnu baštinu budućih naraštaja;
12. pomaže aktivirati nove prilike koje otvaraju globalizacija, digitalizacija i nove tehnologije koje mijenjaju način na koji se kulturna baština stvara, način na koji joj se može pristupiti te način na koji se njome služi;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

13. razviju okvire upravljanja koji obuhvaćaju više razina i imaju više dionika i koji kulturnu baštinu prepoznaju kao zajednički resurs, jačanjem povezanosti između lokalne, regionalne, nacionalne i europske razine upravljanja kulturnom baštinom, uvažavajući načelo supsidijarnosti, kako bi korist za ljude bila predviđena na svim razinama;
14. promiču uključivanje relevantnih dionika omogućivanjem njihova sudjelovanja u svim fazama postupka odlučivanja;
15. promiču okvire upravljanja kojima se prepoznaje važnost interakcije između materijalne, nematerijalne i digitalne kulturne baštine te kojima se uzima u obzir, poštuje i jača njezina društvena, kulturna, simbolička i gospodarska vrijednost te vrijednost u odnosu na okoliš;
16. promiču okvire upravljanja kojima se olakšava provedba međusektorskih politika, omogućujući da se kulturnom baštinom doprinese ciljevima u različitim područjima politika, što uključuje doprinos pametnom, održivom i uključivom rastu;
17. razviju sinergije između održivih strategija turizma i lokalnih kulturnih i kreativnih sektora, među ostalim promicanjem okvira upravljanja u koje je aktivno uključeno lokalno stanovništvo, kako bi se potaknula održiva kvalitetna kulturna turistička ponuda i doprinijelo oživljavanju urbanih i ruralnih područja, uz istodobno čuvanje integriteta i održavanje kulturne vrijednosti baštine te uspostavljanje ravnoteže između gospodarskih prilika i dobiti građana;
18. na odgovarajući način u te svrhe iskoriste financiranje EU-a te nacionalno financiranje;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA, U OKVIRIMA SVOJIH POJEDINAČNIH PODRUČJA NADLEŽNOSTI I UZ UVAŽAVANJE NAČELA SUPSIDIJARNOSTI:

19. surađuju na pitanjima povezanim s participativnim upravljanjem kulturnom baštinom, uključujući pitanja u okviru Radnog plana za kulturu 2015.–2018. ⁽²⁾, kako bi se utvrdila i proširila najbolja praksa te povećao kapacitet sektora kulturne baštine za učinkovito bavljenje tim pitanjima;
20. promiču prijenos tradicionalnih vještina i znanja između naraštaja, kao i njihovu inovativnu uporabu i obogaćivanje putem znanstvenog i tehnološkog napretka;
21. upotrijebe digitalna sredstva kako bi povećale pristup upravljanju kulturnom baštinom i sudjelovanje u njoj za sve društvene skupine;
22. istraže ulogu virtualnih zajednica u razvoju i provedbi politika kulturne baštine, u podupiranju upravljanja kulturnom baštinom, u razvoju znanja i u financiranju (npr. putem korištenja kreativnošću mnoštva (*crowd-sourcing*) i kolektivnog financiranja (*crowd-funding*));

⁽¹⁾ Kulturna baština jest materijalna, nematerijalna i digitalna, kako je definirano u Zaključcima Vijeća od 21. svibnja 2014.

⁽²⁾ SL C 463, 23.12.2014., str. 4.

23. ostvare konkretan napredak u upravljanju inicijativom Europeana⁽¹⁾ kako bi se zajamčila njezina dugoročna održivost i njezin razvoj kao projekta koji pokreće kulturna baština te olakšalo njezino povezivanje s obrazovanjem, kulturnim turizmom i drugim sektorima; po potrebi promiču ponovnu uporabu sadržaja digitalne kulturne baštine kako bi se povećala kulturna raznolikost i potaknula uporaba znanja o baštini u suvremenom umjetničkom izričaju te u kulturnim i kreativnim sektorima;
24. promiču sudjelovanje građana u okviru pametnog modela razvoja za europske gradove u koji je aktivno uključena kulturna baština kako bi se doprinijelo inovaciji i oživljavanju europskih gradova povezujući ih sa srodnim lokacijama i područjima, promičući njihovu privlačnost te privlačeći ulaganja, nove gospodarske aktivnosti i poduzeća;
25. prate komunikaciju „Ususret cjelovitom pristupu kulturnoj baštini u Europi” u cilju suradnje na razvoju sveobuhvatne europske strategije za kulturnu baštinu;
26. poboljšaju suradnju s međunarodnim organizacijama poput Vijeća Europe i Unescoa u cilju promicanja participativnog pristupa upravljanju kulturnom baštinom;

POZIVA KOMISIJU DA:

27. promiče istraživanja utemeljena na činjenicama o učinku participativnih pristupa u politikama kulturne baštine i upravljanju njome u cilju doprinosa razvoju strateških pristupa kulturnoj baštini;
28. nastavi dijalog s organizacijama i platformama civilnog društva u područjima politika koja su povezana s baštinom te razmotri podnošenje prijedloga za „europsku godinu kulturne baštine”.

(1) Kako je navedeno u Zaključcima Vijeća od 10. svibnja 2012. o digitalizaciji i internetskoj dostupnosti kulturnog materijala te digitalnom očuvanju (SL C 169, 15.6.2012., str. 5.).